

Список використаних джерел

1. О.І. Ляшенко, Т.О. Лукіна, Л.С. Вашенко, П.Б. Полянський, Ю.О. Жук, «Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти», монографія, Київ, Україна: Педагогічна думка, 2011.
2. Стратегія розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року, [Електронний ресурс]. Доступно: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/190523_Strategiya-osvitnih-otsinyuvan_UTSOYAO.pdf.
Дата звернення: Липень 11, 2020.
3. Закон України «Про освіту» від 24.06.2020 р. №2145-VIII, [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. Дата звернення: Червень 30, 2020.
4. Наказ МОН України від 25 червня 2018 р. № 676 «Про затвердження Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти», [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua/npa/nakaz-mon-vid-25-cherwnya-2018-r>. Дата звернення: Червень 30, 2020.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>. Дата звернення: Червень 30, 2020.
6. О.І. Ляшенко, Ю.О. Жук, Л.С. Вашенко, С.О. Науменко, А.В. Гривко, «Тестові технології оцінювання ключових і предметних компетентностей учнів основної і старшої школи», монографія, Київ, Україна: Педагогічна думка, 2014.
7. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. №463-X [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>. Дата звернення: Червень 30, 2020.

УДК 378:37.07:005.95]:005.336.2

Лалак Н. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Шестак А.Ю.,
студентка ОС «Магістр», спеціальність «Початкова освіта»
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ

Пріоритетним завданням сучасної системи освіти є підготовка кваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця, який не лише володіє певним рівнем знань, умінь і навичок, але й може практично застосувати їх для успішного досягнення поставленої мети. В контексті сьогодення якісна професійна освіта має забезпечувати формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей особистості - професійну компетентність фахівця. В цих умовах розширюється уявлення про зміст та роль управлінської діяльності керівника ЗЗСО, актуальною на сьогодні стає проблема формування професійної компетентності майбутніх менеджерів освіти.

Низка науковців займається вивченням і виявленням потенціалу здібностей керівників освітніх закладів. Ця проблема широко розкрита у дослідженнях Ю. Васильєва, Г. Габдулліна, В. Кричевського, Ю. Конаржевського, М. Поташника, В. Маслова, Р. Шакурова. Теоретичні та практичні аспекти підготовленості керівника до управлінської діяльності представлені в роботах В. Бондаря, Г. Єльнікової, Л. Даниленко, Л. Калініної, В. Маслова, В. Олійника, Т. Сорочан. Такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як Н. Бібік, В. Байденко, І. Зязюн, Н. Кузьміна, І. Колеснікова, М. Лук'янова, А. Маркова, О. Овчарук, Є. Рогов, В. Сластьонін, В. Сериков, О. Савченко, М. Степко, Л. Хоружа досліджують проблему формування педагогічної та професійної компетентності.

Л. Даниленко, Л. Карамушка вбачають у професійній компетентності керівника ЗЗСО сукупність необхідних для ефективної професійної діяльності систематичних науково-філософських, суспільно-політичних, психолого-педагогічних, предметних та соціально-функціональних знань і умінь, відповідних особистісних якостей. Авторами визначені такі компоненти професійної компетентності менеджера освіти:

- знання, необхідні для педагогічної спеціальності або посади;
- уміння і навички, необхідні для успішного виконання функціонально- посадових обов'язків;
- професійні, ділові та особистісно - значущі якості, що сприяють всебічній реалізації власних сил, здібностей і можливостей у процесі виконання функціонально-посадових обов'язків;
- загальна культура, необхідна для формування гуманістичного світогляду, визначення духовно-ціннісних орієнтирів, моральних і етичних принципів особистості;
- мотивація професійної діяльності [4].

В контексті дослідження професійну компетентність керівника закладу освіти ми розглядаємо як систему теоретико-методологічних, нормативних положень, наукових знань, моральних та психологічних якостей, організаційно-методичних і технологічних умінь, необхідних особистості для виконання посадово-функціональних обов'язків. На нашу думку, зміст професійної компетентності майбутнього менеджера освіти складає: загальнокультурна компетентність (містить етичну, духовну, країнознавчу, полікультурну, екологічну, мовну, комунікативну, валеологічну, здоров'язберігаючу, життєтворчу компетенції); загальнонаукова компетентність (ми розглядаємо її через реалізацію аналітичної компетенції, компетенції саморозвитку та самоосвіти, прогностичної, дослідницької, інтелектуально-творчої компетенції, компетенції продуктивної діяльності); соціальна компетентність (організаторська, корпоративна, життєва, організаційно-комунікативна, стратегічна, психологічна, соціокультурна, емоційно-вольова, ситуаційна компетенції); професійно-педагогічна компетентність (реалізовується через загальногалузеву компетенцію, освітню, предметну, предметно-методичну, діагностичну, навчальну, творчу, дидактичну, оцінно-контрольну, функціональну, трудову компетенції); інформаційно-правова (базується на інформаційно-комунікаційній, інформаційній, правовій, етично-правовій, громадянській, технологічній компетенції) тощо.

Науковці [1; 2; 3] до основних умов розвитку професійної компетентності майбутніх керівників закладів освіти відносять:

- організаційно-управлінські (навчальний план, семестрові графіки, складання розкладу, вироблення критеріїв визначення рівня компетентності, матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу);
- навчально-методичні (відбір змісту занять, міжпредметна інтеграція, виділення провідних ідей);
- технологічні (контрольно-оціночні, організація активних форм навчання, використання інноваційних технологій);
- психолого-педагогічні (здійснення діагностики розвитку студентів, система стимулювання мотивації, визначення критеріїв компетентності).

Отже, виникає потреба в удосконаленні освітнього процесу у ЗВО з метою цілеспрямованого формування і підвищення рівня професійної компетентності майбутніх керівників, що уможливиться, на нашу думку, за рахунок використання засобів інноваційних технологій під час вивчення студентами фахових дисциплін. Такий підхід сприятиме набуттю майбутніми менеджерами усвідомлених знань, формуванню у них досвіду виконання певних професійних дій, обміну цим досвідом шляхом інтерактивної взаємодії, апробації сформованих умінь і навичок в умовах виконання практичних завдань професійного спрямування.

Як показує практика, зміст теоретичної готовності фахівця нерідко розуміється лише як певна сукупність психолого-педагогічних і спеціальних знань. Але формування знань - не самоціль. Знання, що лежать в структурі досвіду фахівця мертвим вантажем, не будучи до того ж зведеними в систему, залишаються нікому не потрібним надбанням. Ось чому необхідне звернення до форм прояву практичної готовності. Практична діяльність, у свою чергу виявляється в узагальненому умінні мислити по-управлінськи, що передбачає наявність у майбутніх фахівців аналітичних, прогностичних, проєктивних, а також

рефлексивних умінь.

Таким чином, через розвиток особистісних і професійних якостей, через набуття професійних знань і вмінь, придбання позитивного педагогічного досвіду, виконання спеціальних функцій, формування індивідуального стилю керівництва, розвиток морально-етичної культури відбувається процес професійного становлення менеджера освітнього закладу.

Список використаних джерел

1. Бойко І. І. Професійна компетентність керівника закладу освіти як складова його професійної культури / І.І.Бойко // Педагогічний дискурс. – 2008. – № 5. – С. 8–14
2. Васильченко Л. В. Управлінська культура і компетентність керівника / Л.В. Васильченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 176 с. (Б-ка журн. «Управління школою». Вип. 3 (51)).
3. Вдовиченко Р. П. Управлінська компетентність директора школи. – Х.: Вид. група «Основа», 2017. – 112 с.
4. Карамушка Л. Психологія управління: Навчальний посібник. /Л.Карамушка. - К.: - Міленіум, 2003. – 344 с.

УДК 37.014.6:005.6(043.2)

Лист М.-Л. М.,
студентка ОС «Магістр», спеціальність «Освітні, педагогічні науки»,
Мукачівський державний університет
Тягур В.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівського державного університету,
заступник директора з навчальної роботи
гуманітарно-педагогічного фахового коледжу
Мукачівського державного університету

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИКА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ УСТАНОВИ

Сучасна соціально-економічна ситуація, що склалася в нашій країні, потребує змістовних змін у всіх сферах суспільного життя, в тому числі і в освіті. Нові економічні відносини висувають і нові вимоги до керівників закладів загальної середньої освіти. Це не тільки підбір, навчання кадрів, але і формування нової свідомості, менталітету, професійної культури. Визначальною умовою оновлення системи освіти є створення умов, що дозволяють підвищити загальну результативність і якість діяльності керівників закладів загальної середньої освіти. Сучасна стратегія відновлення освіти є органічною частиною суспільного розвитку. Здійснення реформ, перехід до ринкових відносин, критика авторитарних методів, велика кількість нової інформації про закордонний досвід і необхідність її творчої переробки вимагає пошуку національної моделі управління і відповіді на питання, яким повинен бути сучасний керівник.

Отже, актуальність формування управлінської культури обумовлена об'єктивною необхідністю впровадження альтернативних педагогічних систем керування технологічними процесами, що відбуваються в закладі загальної середньої освіти з точки зору сучасної соціально-економічної ситуації.

Глобальні тенденції розвитку освіти в Україні досліджувалися у працях С.У. Гончаренка, І.А. Зязюна, В.Г. Кременя, В.І. Лугового, Л.П. Пуховської, О.Я. Савченко, О.В. Сухомлинської та ін. Дослідники відзначають глобальну кризу освіти, що супроводжується порушенням гармонії між культурою і ментальністю і призводить до руйнації існуючої парадигми освіти, дестабілізації освітніх систем і, як наслідок, – зниження соціальної активності особистості. Подальший розвиток освіти науковці пов'язують із такими факторами, як демократизація, гуманізація, професіоналізм, інтеграція у світову

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>